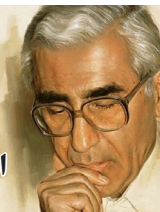

آفتاب حقوقی

سه‌شنبه ۳ بهمن ماه ۱۴۰۲ • سال دوم • شماره ۴۸ (آفتاب حقوقی به همراه روزنامه سراسری آفتاب بزد)

خاطراتی
از استاد
امیرناصر کاتوزیان

صفحه ۳

استقلال صنعتگران با ابطال شرط داوری

در قراردادهای شرکت شهرک‌های صنعتی

دکتر فرشید فرحناکیان
عضو هیئت‌مدیره کانون وکلای مرکز

شرط تحمیلی قراردادی شرکت شهرک‌های صنعتی ایران با واحدهای تولیدی مستقر در این شهرک‌ها که به موجب آن در صورت حدوث اختلاف قراردادی، نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به عنوان داور مقرر شده بود، با رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال شد. این ابطال به دنبال رسیدگی به طرح شکایت از سوی دو شرکت تولیدی مستقر در شهرک صنعتی استان مرکزی و شهرک صنعتی استان گیلان انجام شد. بر این اساس و پس از ابطال این بند، تمامی اختلافات ناشی از اجرای قرارداد واگذاری زمین به فعالان صنعتگر در شهرک‌های صنعتی، اصولاً از طریق مراجع قضایی صالح حل و فصل خواهد شد.

در بند (۷) از فصل (و) دفترچه قرارداد شرکت شهرک‌های صنعتی ایران آمده بود که: «فصل (و) - فسخ: تصفیه حساب، جرایم و حل اختلاف: ۷ - در تمام موارد اختلاف راجع به این قرارداد و یا تفسیر کلی و جزئی آن تصمیم و نظر نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران که به عنوان داور و حکم مرضی‌الطرفین مورد قبول و توافق طرفین می‌باشد، لازم‌الاجراست و طرفین حق هرگونه ایراد و اعتراضی نسبت به رأی و نظر نام‌برده را از خود سلب و ساقط نمودند و متعهد و ملتزم به اجرای مفاد رأی و تصمیم یادشده گردیدند.»

در طرح شکایت از مفاد این بند استدلال شده است که شرکت شهرک‌های صنعتی از یک‌سو مفاد بند (۷) از فصل (و) که به صورت متن چاپی بدون امکان حک و اصلاح است را در قالب شرط قراردادی گنجانیده و انعقاد قرارداد را منوط به آن نموده است؛ بنابراین بند مورد شکایت بدون رضایت و حق اعتراض به طرف مقابل تحمیل گردیده است. از سوی دیگر این شرکت، داور را شخصی از اشخاص مجموعه خود قرار داده (شرکت شهرک‌های صنعتی استانی زیرمجموعه سازمان صنایع کوچک محسوب می‌گردند) که موجبات تعارض منافع در آن واضع و مبرهن است؛ مگر نه آنکه داوری می‌بایست بدون جانب‌داری و با رعایت اصل بی‌طرفی صورت پذیرد. در امور داوری مستند به بند (۲) و (۸) ماده ۴۶۹ آیین دادرسی مدنی، داور نمی‌تواند از اشخاص ذینفع داوری

و یا به عبارتی طرف خصم باشد حال آنکه داور کارمند دولت که در حوزه مأموریت خویش است به عنوان داور تعیین شده است. در ادامه هم حق هرگونه اعتراض و شکایت از تصمیم نماینده خود را از طرف قرارداد سلب و ساقط اعلام داشته است درحالی‌که چنین اختیاری از سوی قانون‌گذار به طرف شکایت داده نشده و در امور حقوق عمومی اصل بر عدم اختیار است. این موضوع دقیقاً سلب حقوق قانونی اشخاص در مراجعه به مرجع تظلم‌خواهی و قوانین موجد حق است. همچنین مستند به اصل ۱۳۹ قانون اساسی و ماده ۴۵۷ قانون آیین دادرسی مدنی اصولاً ارجاع امر داوری در خصوص

اموال عمومی و دولتی در هر مورد یعنی به صورت مصداقی نه کلی بدون تصویب هیئت وزیران ممنوع است لیکن در این بند این مهم محقق نگردیده و محکوم به ابطال است. به موجب دادنامه ۱۴۰۲/۷/۲۵، هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر نمود که «نظر به اینکه بند (۷) از فصل «و» صفحه ۱۸ از دفترچه قرارداد فی‌مابین شرکت شهرک‌های صنعتی و اشخاص، واجد جنبه کلی بوده و نسبت به تمامی ملتزمین به این قراردادها لازم‌الاجراست و طرف دیگر عملاً بدون اختیار ملزم به پذیرش آن بوده چنانکه بر اساس مقرر مود شکایت اعلام شده است که در اختلافات مربوط به این قرارداد، نظر نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به عنوان داور و حکم مرضی‌الطرفین لازم‌الاجراست و این حکم از جهت اینکه متضمن الزام به ارجاع اختلاف به داوری به صورت شرط تحمیلی ضمن عقد است و از طرفی داور مزبور منتخب یک‌طرف قرارداد است و مرضی‌الطرفین نیست، با ماده ۴۵۴، بند (۲) ماده ۴۶۹ و مواد ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴ و بندهای (۱)، (۲) و (۷) ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مغایرت دارد.»

به موجب ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری اثر ابطال مصوبات از زمان صدور رأی هیئت عمومی است؛ مگر در مورد مصوبات خلاف شرع یا در مواردی که به منظور جلوگیری از تضییع حقوق اشخاص، هیئت مذکور اثر آن را به زمان تصویب مصوبه مترتب نماید. در همین رابطه در انتهای دادنامه فوق آمده است که بند (۷) از فصل «و» صفحه ۱۸ از دفترچه قرارداد فی‌مابین شرکت شهرک‌های صنعتی و اشخاص «مستند به بند (۱) ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.»

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان فارس با اشاره به رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری گفت: شرط داوری مندرج در قراردادهای واگذاری شرکت شهرک‌های صنعتی مشکلات عدیده‌ای را برای سرمایه‌گذاران واحدهای صنعتی ایجاد کرده بود. با ابطال آن، شاهد حاکمیت عدالت زیاده‌تر و ارتقای استقلال صنعتگران در قرارداد خود با شرکت شهرک‌های صنعتی هستیم. با ابطال این بند شاهد رعایت عدالت بیشتر در نحوه رسیدگی و داوری در اختلافات فعالان اقتصادی و بنگاه‌ها با شرکت شهرک‌های صنعتی هستیم. در آینده شاهد ایجاد شرایط مستقل و آزاد برای فعالان اقتصادی به عنوان یک طرف دعوا در انتخاب داور مرضی‌الطرفین برای رسیدگی اختلافات خود با شرکت‌های صنعتی مربوطه هستیم. این مهم نشان از استقلال رأی، سلامت حقوقی و قضایی و توسعه قضایی کشور دارد که این عمل دیوان عدالت اداری درخور تقدیر و سپاس فراوان است.

سرمقاله

آیا فرار متهم
جرم است

دکتر ایرج عزیزی

۱-داشت

اموال سازمان
تاکسیرانی قابل
توقیف است

وحید استدی

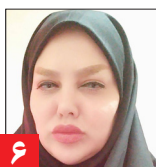
۲-داشت

الکترونیکی شدن
آگهی‌های
محلی

سید بهادر بهادری

۳-داشت

فروش
آب به جای
شیر خوراکی

زهره رستمی

۴-داشت

ظهور نویسی
نسبت به چک
الکترونیکی...

سیدعلی حسینی شیدا

۵-داشت

نگاه کردن از پشت بام
به داخل منزل همسایه...

آتنا انوری

۶-داشت

ایجاد سرویس بهداشتی
و انباری به اندازه ....

نگار کمال

۷-داشت

نحوه تقسیم
هزینه‌های آپارتمان...

سمیه ساریخانی

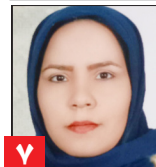
۸-داشت

خرید کالا و عدم
پرداخت وجه آن ...

محمد رضا صدیقی

۹-داشت

تکلیف قضات به درج
نام خود در ذیل ...

مهديه رعیتی

۱۰-داشت

قطع درخت
خود رو

هادی دهقان

جرائم تعزیری درجه هفت و هشت، به طور مستقیم در دادگاه مطرح می‌شود. در این مورد و سایر مواردی که پرونده به طور مستقیم در دادگاه مطرح می‌شود، دادگاه پس از انجام تحقیقات به ترتیب زیر اقدام می‌کند:

الف- چنانچه دادگاه خود را صالح به رسیدگی نداند، قرار عدم صلاحیت صادر می‌کند و اگر مورد را از موارد منع یا موقوفی تعقیب بداند، حسب مورد، اتخاذ تصمیم می‌کند.

ادامه در صفحه بعد ➔

سه‌شنبه ۳ بهمن ماه ۱۴۰۲ سال دوم • شماره ۴۸

قانون مقابله با اقدامات خصمانه رژیم صهیونیستی علیه صلح و امنیت

قانون مقابله با اقدامات خصمانه رژیم صهیونیستی علیه صلح و امنیت، مشتمل بر ۱۶ ماده است.

قانون مقابله با اقدامات خصمانه رژیم صهیونیستی علیه صلح و امنیت، مشتمل بر ۱۶ ماده در تاریخ ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ماده ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور به موجب این قانون، مکلفند در چهارچوب سیاست‌های کلی نظام و بهره‌مندی از ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، با اقدامات خصمانه رژیم صهیونیستی علیه مردم مظلوم فلسطین، کشورهای اسلامی و جمهوری اسلامی ایران و نقش مخرب این رژیم نامشروع در برهم زدن صلح و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی و نقض گسترده و سامان‌مند (سیستماتیک) حقوق بشر اعم از جنگ افروزی، اقدامات تروریستی، جنگ الکترونیک، استفاده از تسلیحات سنگین و سلاح‌های ممنوعه علیه غیرنظامیان، محاصره انسانی، شهرک‌سازی، آواره کردن مردم فلسطین، تلاش برای انضمام بخش‌های دیگری از سرزمین فلسطین، ادامه اشغال سرزمین فلسطین و بخش‌هایی از سوریه (جولان)، لبنان و دیگر سرزمین‌های اشغالی مقابله نمایند.

ماده ۲- در اجرای تبصره ماده (۱) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین مصوب ۱۳۶۹/۲/۱۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی، وزارت امور خارجه موظف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، مقدمات لازم برای تشکیل «سفارت یا کنسولگری مجازی جمهوری اسلامی ایران» را فراهم و نتیجه را برای تصویب، تقدیم هیأت وزیران کند. وزارت امور خارجه مکلف است اقدامات لازم را در راینی با سایر کشورها به عمل آورد.

ماده ۳- در اجرای ماده (۵) قانون الزام دولت به حمایت همه جانبه از مردم مظلوم فلسطین مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۱۱ و ماده (۸) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین، فهرست سازمان‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، مؤسسات اقتصادی، تجاری، مالی، علمی، فرهنگی، پژوهشی، اشخاص حقیقی و حقوقی و امثال آن موضوع مواد مذکور قوانین فوق، به صورت سالانه از سوی کمیته‌ای متشکل از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و وزارت امور خارجه شناسایی و به روزرسانی خواهد شد. برگزاری و دبیری جلسات این کمیته بر عهده وزارت امور خارجه خواهد بود و وزارت مذکور موظف است سالانه گزارشی از عملکرد این کمیته به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۴- صدور هرگونه مجوز برای مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم اشخاص حقیقی یا حقوقی از جمله شرکت‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات یا سازمان‌های مردم‌نهاد وابسته به رژیم اشغالگر صهیونیستی در کلیه نمایشگاه‌ها یا هرگونه همایش یا گردهمایی داخلی و بین‌المللی یا مشارکت یا معاونت در صدور آن ممنوع است و مرتکب به حبس درجه پنج و محرومیت دائمی از تصدی خدمات عمومی و دولتی محکوم می‌شود.

ماده ۵- هرگونه استفاده از سخت افزارهای تولیدی رژیم صهیونیستی در ایران و فعالیت سکوها نرم افزاری متعلق به این رژیم در کشور ممنوع می‌باشد.

همچنین هرگونه ارائه خدمات شرکت‌های ایرانی به این سکوها ممنوع است.

فرد قاصر یا مقصر و یا مستنکف در اجرای این ماده به حبس تعزیری درجه پنج و پنج سال محرومیت از خدمات عمومی و دولتی محکوم می‌گردد.

مرکز ملی فضای مجازی با همکاری وزارتخانه‌های اطلاعات و ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است نسبت به شناسایی این سخت افزارها و سکوها اقدام و مراتب را جهت اعمال قانون به دادستان کل کشور اعلام نماید.

ماده ۶- هرگونه همکاری اطلاعاتی یا جاسوسی به نفع رژیم صهیونیستی در حکم محاربه و فساد فی الارض می‌باشد و مرتکب به اشد مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۷- هرگونه همکاری، تعامل، توافق سیاسی یا تبادل اطلاعات با نهادهای و افراد رسمی و غیررسمی وابسته به رژیم صهیونیستی ممنوع می‌باشد، مرتکب به مجازات حبس تعزیری درجه چهار و انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شود.

ماده ۸- هرگونه اقدامی از قبیل امنیتی، نظامی، سیاسی، فرهنگی، رسانه‌ای، تبلیغی، مساعدت اقتصادی و مالی مستقیم و غیرمستقیم آگاهانه در جهت تأیید یا تقویت و تحکیم رژیم صهیونیستی، ممنوع است. مرتکب به مجازات حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود.

ماده ۹- ورود و عبور هرگونه کالای شرکت‌های وابسته به رژیم اشغالگر صهیونیستی از قلمرو سرزمین جمهوری اسلامی ایران ممنوع می‌باشد و نیز ورود کلیه صهیونیست‌های تابع رژیم اشغالگر صهیونیستی شامل اشخاص حقیقی یا حقوقی که تابعیت رژیم صهیونیستی را دارند، به جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. در صورت ورود به حبس تعزیری درجه پنج و اخراج از کشور محکوم می‌شوند.

ماده ۱۰- سفر اتباع ایرانی به سرزمین فلسطین اشغالی ممنوع است. مرتکب به مجازات حبس تعزیری درجه پنج و محرومیت از داشتن گذرنامه به مدت دو تا پنج سال محکوم می‌شود. همچنین مراده و ارتباطات غیراتفاقی بین اتباع ایرانی و اتباع رژیم اشغالگر صهیونیستی ممنوع است و مرتکب به مجازات حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۱۱- دادستان کل کشور با همکاری وزارت امور خارجه و دفتر خدمات حقوقی ریاست جمهوری مکلف است با بهره‌مندی از ظرفیت‌های مراجع و نهادهای داخلی، خارجی و بین‌المللی، نسبت به حمایت از مردم فلسطین و سایر قربانیان نسبت به طرح شکایت و محاکمه و اجرای احکام مجازات سران جنایتکار رژیم اشغالگر صهیونیستی به دلیل ارتکاب جنایت علیه بشریت، جنایت جنگی، نسل‌کشی، جنایت تجاوز و اقدامات تروریستی در داخل و خارج از سرزمین‌های اشغالی، در محاکم ذی صلاح داخلی و خارجی و دادگاه‌ها و دیوان بین‌المللی اقدام نماید.

دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله

ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ از جمله وزارتخانه‌های امور خارجه، دادگستری و اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مکلفند به منظور آماده‌سازی شکایت با دستگاه‌های ذی صلاح همکاری‌های لازم را معمول دارند.

ماده ۱۲- وزارت امور خارجه موظف است تحقق طرح سیاسی جمهوری اسلامی ایران برای فلسطین با عنوان «برگزاری همه‌پرسی ملی در سرزمین فلسطین» را که با شماره ۲۰۱۹۰۶۲/۵ نزد سازمان ملل متحد به ثبت رسیده است را در عرصه‌های سیاسی و دیپلماتیک پیگیری نماید و گزارش اقدامات انجام شده را سالانه به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۳- دولت موظف است از فعالیت سایر دولتها، ملت‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد داخلی و بین‌المللی حامی آزادسازی قدس و محکومیت، محدودیت و تحریم رژیم اشغالگر صهیونیستی حمایت نماید و اقدامات لازم را در جهت مقابله با هرگونه تلاش در راستای عادی‌سازی روابط با رژیم منحوس مذکور و حضور آن در منطقه و جهان اسلام معمول دارد. همچنین موضوع صهیونیسم بدتر از آپارتاید را در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی تبیین کند.

ماده ۱۴- در اجرای ماده (۶) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین کلیه دستگاه‌های فرهنگی کشور اعم از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی موظفند در جهت تبیین ماهیت، افشاء جنایات ضد بشری صهیونیسم بین‌الملل و رژیم منحوس اشغالگر قدس از همه توانمندی و ظرفیت خود در جهت تولید محصولات فرهنگی استفاده کند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است از تولید محصولات و فیلم با محتوای مذکور حمایت ویژه نماید.

ماده ۱۵- بار مالی ناشی از اجرای مفاد این قانون از محل صرفه جویی دستگاه‌های موضوع این قانون تأمین می‌گردد.

ماده ۱۶- به منظور پیگیری و انجام هماهنگی‌های لازم برای اجرای این قانون، کمیته ویژه‌ای متشکل از نمایندگان دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات (سازمان اطلاعات خارجی و معاونت ضدجاسوسی)، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، دادستانی کل کشور، وزارت کشور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و دبیرخانه کنفرانس بین‌المللی حمایت از انتفاضه فلسطین مجلس شورای اسلامی تشکیل می‌شود. کمیته موظف است گزارش عملکرد دستگاه‌های نام برده شده در این قانون را به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. مسؤولیت برگزاری و دبیری جلسات بر عهده دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر شانزده ماده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و نود و نه مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۳۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

یادداشت حقوقی

الکترونیکی شدن آگهی‌های محلی

سید بهادر بهادر
حقوقدان

۱۳۹۲ و آیین‌نامه نحوه استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی مصوب ۱۳۹۵/۵/۲۴؛ به‌ویژه تبصره ۲ ماده ۱۶ آیین‌نامه مزبور و ماده ۱۲ دستورالعمل ساماندهی و تسریع در اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۴، انتشار آگهی در سامانه آگهی الکترونیک قوه قضاییه به منزله انتشار آگهی در روزنامه (اعم از محلی و کثیرالانتشار) است و انتشار الکترونیک کافی و معتبر است. بدیهی است در فضای الکترونیک تقسیم‌نشر به محلی و غیرمحلی منتفی است؛ بنابراین با انتشار آگهی فروش در سامانه آگهی الکترونیک قوه قضاییه، نیازی به انتشار آگهی در روزنامه محلی نیست.

سوال: باتوجه به اینکه در قانون اجرای احکام مدنی، آگهی فروش باید در روزنامه محلی چاپ گردد از طرفی وفق ماده ۱۲ دستورالعمل ساماندهی و تسریع در اجرای

احکام مدنی مصوب ۱۳۹۸ ریاست محترم قوه قضاییه کلیه آگهی‌های لازم در فرایند اجرای احکام مدنی (مشخصاً آگهی مزایده) در سامانه آگهی الکترونیک قضایی قرار داده می‌شود حال با توجه به دستورالعمل صادره آیا نیازی به چاپ مجدد آگهی در روزنامه محلی می‌باشد و عدم اقدام در این خصوص از موارد ابطال مزایده می‌باشد؟

پاسخ: با توجه به مواد ۱۷۵، ۱۷۶ و ۶۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب

ب - در غیر موارد مذکور در بند (الف)، چنانچه اصحاب دعوی حاضر باشند و درخواست مهلت نکنند، دادگاه با تشکیل جلسه رسمی، مبادرت به رسیدگی می کند.

در صورتی که اصحاب دعوی حاضر نباشند یا برای تدارک دفاع یا تقدیم دادخواست ضرر و زیان، درخواست مهلت کنند، دادگاه با اخذ تامین متناسب از متهم، وقت رسیدگی را تعیین و مراتب را به اصحاب دعوی و سایر اشخاصی که باید در دادگاه حاضر شوند، ابلاغ می کند.

دانستنی های حقوقی

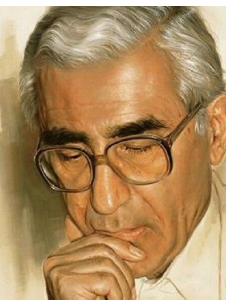
سه شنبه ۳ بهمن ماه ۱۴۰۲ سال دوم • شماره ۴۸

خاطرات حقوقی

خاطراتی

از استاد

امیرناصرکاتوزیان

برگرفته از کتاب «آن سفر کرده» / «دکتر عیسی کشوری»

۲۴

با استاد به یکی از سمینارهای حقوقی بانکها دعوت شدیم. سخنران اول، یکی از مسئولین قضایی بود. او شدیدالحن راجع به برخی از موضوعات حقوقی و مفاسد اقتصادی و ثروت های بادآورده صحبت کرد. سخنران بعدی، من بودم که در ادامه صحبت های ایشان گفتم: یکی از مهم ترین دلایل گریز سرمایه های مادی و فکری ما به خارج از کشور، همین برخورد های چکشی و ضربتی در این خاک است. رفتارهایی از این نوع، هرگز ثمربخش نخواهد بود و نتیجه ای عکس خواهد داد، وقتی ما در بخش فرار مغزها و سرمایه ها، رتبه اول جهان را داریم و این آسیب عملاً قابل مشاهده است، باید ابتدا به آن بیندیشیم که راهکارهای اعمالی ما جهت حفظ سرمایه ها تاکنون صحیح نبوده و یقیناً بعضی برخوردها بسیاری از ارزشها را به ضد ارزش تبدیل کرده است.

متأسفانه فقط ۱۵ درصد مردم جامعه ما مرفه هستند و در کشوری که آب و خاک و نفت آن ثروت زاست، وظیفه ماست که جهت رفاه ۸۵ درصد دیگر بکوشیم نه اینکه شرایطی فراهم کنیم تا همان ۱۵ درصد مرفه هم در خاک بیگانگان سرمایه گذاری کنند. امروزه بیش از ۲۴ هزار میلیارد دلار نقدینة های ایرانیان در خارج از کشور صرف و سرمایه گذاری می شود، حال اگر با برخوردهای صحیح و جلب اعتماد آنان از انتقال ثروت های ذهنی و مادی به خارج جلوگیری کنیم بی تردید فقر و فلاکت از بین می رود. اتفاقاً ثبات نظام حکومتی در جامعه مرفه بیشتر خواهد بود؛ زیرا آرامش و امنیت واقعی بر آن جامعه حاکم است در نتیجه افراد مرفه به فکر نظم و پیشرفت هستند و افراد جامعه فقیر، جهت خلع عقده ها و جبران کمبودها به آشوب و جنگ متوسل می شوند و نگاهی بدبینانه و روحیه ای مبارزه طلب دارند.

زمانی که نوبت به استاد رسید، ایشان پس از تأیید گفته های من فرمودند: وطن ما خاک این کشور است، باید جهت آبادانی این خاک تلاش کنیم. همیشه هر جوان ایرانی که به خارج می رود افسوس می خورم. بارها، کشورهای بیگانه مرا خواستند، حتی زمانی که مرا از دانشگاه اخراج کرده بودند و در بدترین شرایط روحی و مالی بودم، باز هم دعوت آنها را نپذیرفتم. من معتقدم که ما، ماهی این دریا هستیم، اگر کشور دیگر اقیانوس هم باشد، ما میلی به مهاجرت به اقیانوس نداریم؛ پس بهتر است این آب پاک و زلال را گل نکنیم و موجب فرار ماهی های دیگر از دریا نشویم، جایی که در واقع زادگاه آنهاست. یکی از حسرت های بزرگ زندگی ام همیشه این بود که چرا خواهرم در فرانسه زندگی می کند و من از نعمت همدمی با او محروم هستم.

دستورالعمل تشکیل پرونده

شخصیت متهم

ماده ۲ - تشکیل پرونده شخصیت در مورد متهمان زیر با رعایت ضوابط این دستورالعمل الزامی است:

الف - متهمان به ارتکاب جرایم دارای مجازات قانونی سلب حیات، قطع عضو و حبس ابد.

ب - متهمان به ارتکاب جرایم تعزیری درجه چهار و بالاتر.

پ - متهمان به ارتکاب جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان ثلث دیه کامل مجنی علیه یا بیش از آن.

ت - اطفال و نوجوانان متهم به ارتکاب جرایم تعزیری درجه شش و بالاتر.

ماده ۳ - در اجرای ماده ۴۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری، در حوزه قضایی هر شهرستان واحد مددکاری اجتماعی زیر نظر رییس حوزه قضایی تشکیل می شود.

تبصره - در دادگاه عمومی بخش، تشکیل پرونده شخصیت به عهده مددکار، کارکنان و یا کارشناسانی است که رییس حوزه قضایی این وظیفه را به آنان محول می کند.

ماده ۴ - پرونده شخصیت در مرحله تحقیقات مقدماتی، حسب مورد به دستور بازپرس یا دیگر مقامات قضایی که تحقیقات مقدماتی را انجام می دهند، تشکیل می شود.

ماده ۵ - پرونده شخصیت در مورد متهمانی تشکیل می شود که برابر ماده ۱۹۵ قانون آیین دادرسی کیفری، اتهام به آنان تفهیم شده و دلایل کافی برای توجه اتهام به آنان وجود داشته باشد.

ماده ۶ - پرونده شخصیت متناسب با نوع اتهام، برای متهمان به ارتکاب جرایم دارای مجازات قانونی سلب حیات، قطع عضو و حبس ابد و یا مجازات تعزیری درجه ۱ و ۲ به صورت تفصیلی (به تفکیک بزرگسالان، اطفال و نوجوانان) و برای سایر متهمان به صورت اجمالی به شرح پرسشنامه های پیوست تشکیل می شود.

دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم، مشتمل بر ۲۴ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۲۴ آبان ماه ۱۳۹۸ به تصویب رییس قوه قضاییه رسیده است.

ماده ۱ - معانی اصطلاحات و واژه های به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر است:

الف - قانون آیین دادرسی کیفری: قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی.

ب - قانون مجازات اسلامی: قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲.

پ - پرونده شخصیت: پرونده ای مشتمل بر اطلاعات شخصی متهم از قبیل سوابق فردی، خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی و وضعیت شغلی، اقتصادی، پزشکی و روان پزشکی و همچنین سوابق کیفری است که بر اساس مواد ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری و ضوابط این دستورالعمل به منظور استفاده در اتخاذ تصمیم مناسب قضایی در کنار پرونده قضایی تشکیل می شود.

ت - گزارش مددکار اجتماعی: قسمتی از پرونده شخصیت است که شامل اطلاعات مربوط به مشخصات فردی، وضعیت و سوابق خانوادگی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی متهم می باشد.

ث - گزارش پزشکی و روان پزشکی: قسمتی از پرونده شخصیت است که شامل اطلاعات مربوط به سوابق و نتایج معاینات و بررسی های پزشکی و روان پزشکی متهم می باشد.

ج - پرسشنامه ها: پرسشنامه هایی که ضمیمه این دستورالعمل است.

چ - سامانه: بستری است که بر روی شبکه الکترونیکی داخلی سمپ استقرار دارد و اطلاعات مربوط به سوابق خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی، روحی و روانی متهمان توسط مقامات ذی صلاح در آن مبادله می شود.

شرایط جلب متهم قبل از احضاریه

توجه به اهمیت جرم، وضعیت متهم، کیفیت ارتکاب جرم و احتمال فرار متهم با نظر بازپرس است. بازپرس موارد ضرورت را در پرونده درج می کند.

در صورتیکه متواری بودن متهم به نظر بازپرس محرز باشد، برگه جلب با تعیین مدت اعتبار در اختیار ضابطان دادگستری قرار می گیرد تا هر جا متهم را یافتند، جلب و نزد بازپرس حاضر کنند. چنانچه جلب متهم به هر علت در مدت تعیین شده میسر نشود، ضابطان مکلفند علت عدم جلب متهم را گزارش کنند. در صورت ضرورت، بازپرس می تواند برگه جلب را برای مدت معین در اختیار شاکی قرار دهد تا با معرفی او، ضابطان حوزه قضایی مربوط، متهم را جلب کنند و تحویل دهند.

در صورتیکه متهم در منزل یا محل کار خود یا دیگری مخفی شده باشد، ضابطان باید حکم ورود به آن محل را از مقام قضایی اخذ کنند.

اقدامات پس از جلب متهم

مطابق ماده ۱۸۵ قانون آیین دادرسی کیفری، ضابطان دادگستری مکلفند متهم جلب شده را بلافاصله نزد بازپرس بیاورند و در صورت عدم دسترسی به بازپرس یا مقام قضایی جانشین، در اولین وقت اداری، متهم را نزد او حاضر کنند. در صورت تاخیر از تحویل فوری متهم، باید علت آن و مدت زمان نگهداری در پرونده درج شود. به هر حال مدت نگهداری متهم تا تحویل وی به بازپرس یا قاضی کشیک نباید بیش از بیست و چهار ساعت باشد.

در مورد جرائمی که مجازات قانونی آن ها سلب حیات، قطع عضو و یا حبس ابد باشد، متهم قبل از احضاریه می تواند بازداشت شود.

در موارد زیر بازپرس می تواند مطابق ماده ۱۸۰ قانون آیین دادرسی کیفری، بدون آن که ابتداء احضاریه فرستاده باشد، دستور جلب متهم را صادر کند:

الف - در مورد جرائمی که مجازات قانونی آن ها سلب حیات، قطع عضو و یا حبس ابد است.

ب - هرگاه محل اقامت، محل کسب و یا شغل متهم معین نباشد و اقدامات بازپرس برای شناسایی نشانی وی به نتیجه نرسد.

پ - در مورد جرائم تعزیری درجه پنج و بالاتر در صورتی که از اوضاع و احوال و قرائن موجود، بیم تبانی یا فرار یا مخفی شدن متهم برود.

ت - در مورد اشخاصی که به جرائم سازمان یافته و جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی متهم باشند.

جلب متهم به موجب برگه جلب به عمل می آید. مضمون برگه جلب که حاوی مشخصات متهم و علت جلب است باید توسط بازپرس امضاء و به متهم ابلاغ شود. مأمور جلب پس از ابلاغ برگه جلب، متهم را دعوت می کند که با او نزد بازپرس حاضر شود. چنانچه متهم امتناع کند، مأمور او را جلب و تحت الحفظ نزد بازپرس حاضر می نماید و در صورت نیاز می تواند از سایر مأموران کمک بخواهد. جلب متهم به استثنای موارد ضروری باید در روز به عمل آید و در همان روز به وسیله بازپرس و یا قاضی کشیک تعیین تکلیف شود. تشخیص موارد ضرورت با

دیه اعضاء بدن بانوان

دیه اعضاء بدن بانوان به شرح ذیل می باشد:
مطابق ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی، قطع و از بین بردن هریک از دو پستان زن، موجب نصف دیه کامل زن و از بین بردن مقداری از آن به همان نسبت موجب دیه است و اگر همراه با از بین رفتن تمام یا بخشی از پستان مقداری از پوست یا گوشت اطراف آن هم از بین برود یا موجب جنایت دیگری گردد، دیه یا ارش جنایت مزبور نیز باید پرداخت شود.همچنین مطابق ماده ۶۷۰ قانون مذکور، در قطع کردن شیر پستان زن یا از بین بردن قدرت تولید شیر یا متعذر کردن خروج شیر از پستان و یا ایجاد هر نقص دیگری در آن، ارش ثابت است.

● سه‌شنبه ۳ بهمن ماه ۱۴۰۲●سال دوم ●شماره ۴۸

دانستنی‌های حقوقی

وکالت در دعاوی و امور حقوقی

هر یک از متداعیین می‌توانند برای خود حداکثر تا دو نفر وکیل انتخاب و معرفی نمایند.

از طرف دیگر، وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداری‌ها و بانک‌های می‌توانند علاوه بر استفاده از وکلای دادگستری برای طرح هرگونه دعوا یا دفاع و تعقیب دعاوی مربوط از اداره حقوقی خود یا کارمندان رسمی خود با داشتن یکی از شرایط زیر به عنوان نماینده حقوقی استفاده نمایند:

۱- دارا بودن لیسانس در رشته حقوق یا دو سال سابقه کارآموزی در دفاتر حقوقی دستگاه‌های مربوط.

۲- دو سال سابقه کار قضایی یا وکالت به شرط عدم محرومیت از اشتغال به مشاغل قضاوت یا وکالت.

تشخیص احراز شرایط یادشده به عهده بالاترین مقام اجرایی سازمان یا قائم‌مقام قانونی وی خواهد بود.

ارائه معرفی‌نامه نمایندگی حقوقی به مراجع قضایی الزامی است.

وکلای متداعیین باید دارای شرایطی باشند که به موجب قوانین راجع به وکالت در دادگاه‌ها برای آنان مقرر گردیده است. وکالت ممکن است به موجب سند رسمی یا غیررسمی باشد. در صورت اخیر، در مورد وکالت‌نامه‌های تنظیمی در ایران، وکیل می‌تواند ذیل وکالت‌نامه تأیید کند که وکالت‌نامه را موکل شخصاً در حضور او امضاء یا مهر کرده یا انگشت زده است. در صورتی که وکالت در خارج از ایران داده شده باشد باید به گواهی یکی از مأمورین سیاسی یا کنسولی جمهوری اسلامی ایران برسد. مرجع گواهی وکالت‌نامه اشخاص مقیم در کشورهای فاقد مأمور سیاسی یا کنسولی ایران به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت دادگستری با همکاری وزارت امور خارجه، ظرف مدت سه ماه، تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید. اگر وکالت در جلسه دادرسی داده شود، مراتب در صورتجلسه قید و به امضای موکل می‌رسد و چنانچه موکل در زندان باشد، رئیس زندان یا معاون وی باید امضاء یا اثر انگشت او را تصدیق نمایند.

اختیارات وکیل در دادرسی

مطابق ماده ۳۵ قانون آیین دادرسی مدنی، وکالت در دادگاه‌ها شامل تمام اختیارات راجع به امر دادرسی است جز آنچه را که موکل استثناء کرده یا توکیل در آن خلاف شرع باشد، لیکن در امور زیر باید اختیارات وکیل در وکالت‌نامه تصریح شود:

- وکالت راجع به اعتراض به رأی، تجدیدنظر، فرجام‌خواهی و اعاده دادرسی.
- وکالت در مصالحه و سازش.
- وکالت در ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند.
- وکالت در تعیین جاعل.
- وکالت در ارجاع دعوا به دآوری و تعیین داور.
- وکالت در توکیل.
- وکالت در تعیین مصدق و کارشناس.
- وکالت در دعاوی خسارت.
- وکالت در استرداد دادخواست یا دعوا.
- وکالت در جلب شخص ثالث و دفاع از دعاوی ثالث.
- وکالت در ورود شخص ثالث و دفاع از دعاوی ورود ثالث.
- وکالت در دعاوی متقابل و دفاع در قبال آن.
- وکالت در ادعای اعسار.
- وکالت در قبول یا رد سوگند.

دیه اعضاء بدن بانوان به شرح ذیل می باشد:
مطابق ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی، قطع و از بین بردن هریک از دو پستان زن، موجب نصف دیه کامل زن و از بین بردن مقداری از آن به همان نسبت موجب دیه است و اگر همراه با از بین رفتن تمام یا بخشی از پستان مقداری از پوست یا گوشت اطراف آن هم از بین برود یا موجب جنایت دیگری گردد، دیه یا ارش جنایت مزبور نیز باید پرداخت شود.همچنین مطابق ماده ۶۷۰ قانون مذکور، در قطع کردن شیر پستان زن یا از بین بردن قدرت تولید شیر یا متعذر کردن خروج شیر از پستان و یا ایجاد هر نقص دیگری در آن، ارش ثابت است.

دانستنی‌های حقوقی

ماده ۳۵۱ قانون آیین دادرسی کیفری

شاکی یا مدعی خصوصی و متهم یا وکلای آنان می‌توانند با مراجعه به دادگاه و مطالعه پرونده، اطلاعات لازم را تخصیص——ل نمایند و با اطلاع رئیس دادگاه به هزینه خود از اوراق مورد نیاز، تصویر تهیه کنند.

تبصره—دادن تصویر از اسناد طبقه بندی شده و اسناد حاوی مطالب مربوط به تحقیقات——راثم منافی عفت و جرائم علیه امنییت داخلی یا خارجی ممنوع است.

پرونده نظارتی زندانی چیست؟

پرونده نظارتی، پرونده‌ای است برای ثبت درخواست‌های زندانی‌ها از قاضی اجرا (ناظر زندان) و همچنین ثبت پاسخ‌ها و تصمیمات اتخاذی مربوط و مدیریت مواعد و ارفاق‌های قانونی، که با مسؤولیت قاضی اجرا تشکیل و تکمیل می‌شود.

طبقه‌بندی و تقسیم‌محکومان در زندان بر چه اساسی انجام می‌شود؟

بر اساس تبصره ۲ ماده ۵۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری: به جز مواردی که در قانون یا در حکم دادگاه تصریح شده است؛ محکومان با توجه به نوع و مدت محکومیت؛ پیشینه و شخصیتشان؛ بر اساس تصمیم شورای طبقه‌بندی و تأیید قاضی اجرای احکام در یکی از بخش‌های مذکور نگهداری می‌شوند.

طبق آیین‌نامه مذکور، طبقه‌بندی و تفکیک انواع مؤسسه‌های کیفری بر اساس عوامل متعددی از قبیل: جنس، سن، پیشینه کیفری، نوع اتهام متهمان و زندانیان، میزان مجازات آن‌ها، ظرفیت پذیرش مؤسسه‌ها و نیازمندی‌های هر استان انجام می‌شود.

همچنین تقسیم‌بندی زندانیان در مؤسسه‌های کیفری بر مبنای منشأ یا علت اصلی ارتکاب جرم (مانند بیکاری، اعتیاد، اختلال‌های روانی و عادت) و با لحاظ پیشینه کیفری، وجود حالت خطرناک، شخصیت و پیشنهاد سامانه سجازا (سامانه جامع اطلاعات زندانیان ایران) بر اساس نمره اعتباری حاصل از آخرین وضعیت رفتاری آن‌ها، با هدف صیانت از شرایط جسمی و روانی آن‌ها و تأمین مقدمات لازم برای اجرای برنامه‌های اصلاح و تربیت؛ مطابق با مصوبات و سیاست‌های ابلاغی شورای مرکزی طبقه‌بندی انجام می‌شود.

نمره اعتباری مذکور، نمره‌ای است که به هر زندانی متناسب با انجام تکالیف و نتایج حاصله از شرکت در برنامه‌های اصلاحی و تربیتی تعلق می‌گیرد. این نمره موجب تعیین درجه اعتباری زندانی و بهره‌مندی وی از نهادهای ارفاقی از قبیل: مرخصی، ملاقات حضوری، نظام نیمه‌آزادی، آزادی مشروط، تعلیق و آزادی تحت مراقبت الکترونیکی می‌شود.

بنیاد تعاون زندانیان چیست و چه وظایفی دارد؟

«بنیاد تعاون زندانیان» مؤسسه‌ای است غیرانتفاعی و دارای شخصیت حقوقی مستقل که با هماهنگی رئیس سازمان در راستای حرفه‌آموزی و اشتغال، ایجاد خدمات فرهنگی، ورزشی و رفاهی زندانیان، کمک به امرار معاش خانواده آنان و آزادی زندانی‌ها با تعیین اولویت‌ها توسط سازمان زندان‌ها، در چارچوب مفاد اساسنامه خود فعالیت می‌کند.

بنیاد تعاون مطابق اساسنامه، آیین‌نامه سازمان زندان‌ها و دیگر ضوابط و مقررات حاکم، به زندانیان و خانواده آن‌ها خدمات حمایتی ارائه می‌کنند. سازمان با هدف پیش‌گیری از انجام کارهای موازی و در راستای بهبود عملکرد، بر عملکرد بنیاد نظارت می‌کند و هماهنگی لازم را انجام می‌دهد.

جهت توسعه برنامه‌های بازسازگاری، کاهش آسیب‌های حبس، کمک به رفع نیازهای مادی و معنوی محکومان و خانواده آن‌ها، خودکفایی و خوداشتغالی زندانیان، سازمان زندان‌ها مکلف است با همکاری بنیاد تعاون، حتی‌المقدور امکان اشتغال تمامی زندانیان حاضر در مؤسسه‌های کیفری

که متقاضی اشتغال هستند را فراهم کند.

در این راستا سازمان زندان‌ها می‌تواند اعتبار مورد نیاز را از محل بودجه مصوب، کمک‌های انجمن یا درآمدهای بنیاد تعاون، کمک‌های مردمی و مانند آن، در چارچوب مقررات قانونی، تأمین کند و در جهت حرفه‌آموزی و اشتغال زندانیان

می‌شود؛اردوگاه، محلی برای نگهداری، اصلاح و تربیت محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان است که در اجرای ماده ۴۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر (مصوب ۱۳۸۹)، تشکیل می‌شود؛اردوگاه، محلی برای نگهداری، اصلاح و تربیت محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان است که در اجرای ماده ۴۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر (۱۳۸۹)، تشکیل می‌شود.

۵-اردوگاه کاردرمانی

اردوگاه کاردرمانی: محلی است برای نگهداری، اصلاح و تربیت محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان که در اجرای ماده ۴۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر (مصوب ۱۳۸۹)، تشکیل می‌شود؛اردوگاه، محلی برای نگهداری، اصلاح و تربیت محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان است که در اجرای ماده ۴۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر (۱۳۸۹)، تشکیل می‌شود.

۶-کانون اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان

«کانون اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان»، مرکز اقدامات تأمینی و تربیتی، برای نگهداری متهمان و محکومانی است که سن آن‌ها در زمان ارتکاب جرم تا ۱۸ سال تمام شمسی است.

انواع زندان را بشناسید

گروهی یا اختصاصی بازگشت داده می‌شوند.

این نوع زندان، بخشی از کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، کشاورزی و عمرانی درون یا محوطه زندان بسته را نیز شامل می‌شود.

۳-زندان باز

«زندان باز» یا «مرکز حرفه‌آموزی و اشتغال» یکی از اقسام ندامتگاه عمومی است که محکومان به موجب رأی دادگاه و یا با تصویب شورای طبقه‌بندی، با سپردن تأمین مناسب، محکومیت خود را در آن‌جا با حرفه‌آموزی یا اشتغال به کار در حوزه‌های صنعتی، خدماتی و کشاورزی می‌گذرانند.

این اماکن بدون مأمور مراقب مسلح بوده و محکومان پس از اتمام ساعت کار، برای استراحت به خوابگاه گروهی درون ندامتگاه و یا بیرون از آن، که تحت نظارت سازمان است، باز می‌گردند.

زندانیان زندان‌های باز و نیمه‌باز که در مؤسسات کار، اشتغال پیدا می‌کنند در تمامی ساعات اشتغال، حق خروج از محل کار را نداشته و پس از خروج از آسایشگاه باید مستقیماً به محل کار رفته و به موقع نیز برگردند. همچنین زمان ورود و خروج آن‌ها به محل کار باید دقیقاً ثبت شود.

۴-بازداشتگاه

محل نگهداری موقت متهم تحت قرار تأمین کیفری که با دستور کتبی مقام قضایی یا مقام قانونی صلاحیت‌دار، به آنجا معرفی شده و تحت مدیریت با نظارت سازمان است و شامل بازداشتگاه‌های عمومی، امنیتی، انتظامی یا نظامی می‌شود.

● سه‌شنبه ۳ بهمن ماه ۱۴۰۲●سال دوم ●شماره ۴۸

یادداشت حقوقی

آیا فرار متهم جرم است

دکتر امیر عزیزی
حقوق‌دان و مدرس
دانشگاه

با عنایت به اصل براءت از نگاه قانون اساسی و قوانین قهقی و شرعی دینی و از نگاه قوانین موضوعه اجتماعی هر انسانی آزاد خلق شده و می بایست آزاد زندگی داشته باشد و به حقوق خود و دیگری احترام نماید
ودر مواقع ضروری فرار را بر قرار ترجیح مثلا اگر فردی قصد ضربه زدن جانی و بدنی را به او داشت به جای دفاع می بایست فرار نماید که جان خود را حفظ و به جان دیگری خدشه یی وارد نکند پس جایگاه فرار نه از جهت ترس بلکه از جهت مهم و اهم بودن رفتار احتمالی می تواند مورد تحسین واقع گردد

اما در دفاع از خاک ودرزمان جنگ فرار جرم است و مجازات سنگینی دارد حسب مورد که در قوانین خاص به آن تصریح شده است

حال سوال اینجاست که آیا فرار از دست مامور در زمان انجام جرم عمومی خود جرم دیگری است و موجب تشدید مجازات می شود؟ در پاسخ باید گفت خیر

چرا که هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل زمانی جرم است که مقنن آن را تعریف و تعیین کرده باشد .

مثلا در فراری دادن مجرم یا متهم از زندان یا فرار از زندان جرم است برای زندانی و یا کسی که متهم را فراری داده است پس مقنن از قبل تعیین کرده است نوع جرم و مجازات آن را

حال صرف فرار متهم از صحنه جرم واعلام گزارش پلیس یا شاکی مبنی بر اینکه متهم بعد از ارتکاب جرم گریخت و متواری شد و فرار کرد نه جرم است نه تخلف و نه دارای مجازات و نه اینکه موجب تشدید مجازات جرم ارتکابی متهم به عنوان مثال ، جرم قاچاق کالا یا مواد مخدر اتفاق و متهم فرار کرده ویا در زمان تودیع کفالت یا وثیقه ویا بازداشت در شعب قضایی یا ضرب و جرحی اتفاق و متهم فرار کرده از دست مأمورین سرقتی اتفاق در زمان تحقیق از متهم متهم فرار کرده است و قس علیهذا حال نکته مهمتر این است که فرار متهم دال بر تحقق و اثبات و احراز جرم و جرایم نیست مگر با تصریح مقنن مثلا در تصادفات و وسایط نقلیه در صورت فرار یا متواری شدن راننده خاطی آن هم در جهت حفظ جان افراد مجروح با رعایت ضوابط قانونی و پزشکی وراستگی در صورت احراز جرم تصادف فوتی و جرحی در دادگاه از موجبات تشدید مجازات است

نه تحت عنوان یک جرم خاص خیلی ها نگاهشان این است چون متهم فرار کرده پس مجرم است ونیاز به دیگر ادله اثبات جرم در جرایم کیفری و مدنی نیست تنها تحت عنوان یک اماره وقرینه قضایی است که آن هم در مباحث کیفری می بایست به نفع متهم تأویل گردد ولاغیر درصورتی که این نگاه و استدلال بر خلاف اصل قانونی بودن جرایم و مجازات ها و کادریسی منصفانه و قانونی است متهم حق فرار دارد در جهت حفظ آزادی خود و رهایی از مجازات فرار کند چرا که مجازات بر خلاف اصل آزادی و اختیار انسانهاست حال که در زندگی اجتماعی قرار گرفته باید محدودیت ها را احترام و رعایت نماید و هرفردی باید خود از خود حفاظت و حراست نماید و سپس از دیگری با حکم قانون ودر نهایت حاکمیت از همه در تحکم نظم و حفظ حقوق عامه می بایست حمایت نماید با تعیین زیر ساخت های عدالت اجتماعی و قضایی فلذا فرار داد های اجتماعی و حقوق شهروندی و حقوق متهم از زوایای مختلف قابل تامل بوده و نه نحو تخصصی و فنی و با نگاه حقوقی می بایست به آن توجه ویژه داشت وبه راحتی نباید محدوده آزادی را تنگ تر نمود و جرم انگاری داشت.

محاکمات دادگاه علنی است، مگر در جرائم قابل گذشت که طرفین یا شاکی، غیر علنی بودن محاکمه را درخواست کنند. همچنین دادگاه پس از اظهار عقیده دادستان، قرار غیر علنی بودن محاکم را در موارد زیر صادر می کند: الف - امور خانوادگی و جرائمی که منافی عفت یا خلاف اخلاق حسنه است. ب - علنی بودن، محل امنیت عمومی یا احساسات مذهبی یا قومی باشد. تبصره - منظور از علنی بودن محاکمه، عدم ایجاد مانع برای حضور افراد در جلسات رسیدگی است.

تکلیف زوج به تهیه مسکن متناسب با شأن زوج

کارشناسی دقیق مورد بررسی قرار گیرد؛ و از طرفی در مورد تمکین نیز هنوز مسکن مناسب تهیه نشده و دستور دادگاه صادر کننده حکم تمکین بشرح ص ۸۱ می باشد؛ که باید مسکن در تهیه شود؛ و زوج به اتهام سوی استفاده از سفید امضای زوج به موجب حکم دادگاه کیفری در به حبس محکوم شده است. ص ۹۵ که دلیل بر سوی معاشرت است؛ که متن لایحه تقدیمی ایشان و پاسخ وکیل فرجام خوانده خانم م. نکران در زمان شور قرائت می گردد.

رای شعبه

فرجامخواهی آقای ک. ن. به وکالت از س. ز. ل. نسبت به دادنامه شماره مورخه ۱۲/۴/۱۴۰۰ صادره از شعبه * که به موجب آن با تایید دادنامه بدوی صادره از شعبه * حکم به رد دعوی فرجامخواه از جهت درخواست صدور حکم طلاق به لحاظ عسر و حرج و شروط ضمن عقد صادر گردیده وارد و موجه می باشد. زیرا اولاً زوج به پرداخت نفقه زوج محکوم گردیده و پس از صدور اجرائیه سه بار در جهت پرداخت آن تقاضای اعسار نموده است؛ و پس از رد اعسار طبق ادعای وکیل فرجامخواه هنوز نفقه معوقه بصورت کامل پرداخت نشده و دادگاه نسبت به صحت و سقم آن تحقیق ننموده است. از طرفی با فرض اینکه زوج با الزام نفقه زوج را بپردازد، ممکن است. شرط ضمن عقد محقق نباشد. لیکن برای زوجی که باید جهت دریافت نفقه خود به محاکم مراجعه و پس از صدور حکم قطعی با درخواست اعسار زوج مواجه شده و بعد هم با تقسیت و تاخیر آن را دریافت نماید، قطعاً عسر و حرج ایجاد می شود. ثانیاً باتوجه به اینکه ۱ گزارش پلیس (ص ۴۲) زوج قفل منزل را تعویض نموده و از ورود زوج به منزل مشترک مانعت شده ۲- زوج بشرح ص ۴۵ در شعبه دادیاری اقرار نموده که تعویض قفل کرده و تعهد داده از ورود زوج به منزل مانعت ننماید. بدیهی است. خود نوعی ترک زندگی مشترک از ناحیه زوج تلقی و از موارد سوی معاشرت می باشد.

ثالثاً: زوج با صدور حکم قطعی به اتهام سوی استفاده از سفید امضای زوج محکومیت کیفری حاصل نموده است؛ که از موارد سوی معاشرت است.

رابعاً، علیرغم اینکه زوج حکم تمکین زوج را اخذ نموده لیکن منزل مناسب تهیه نکرده است؛ که این موضوع بشرح ص ۸۱ مورد تایید قاضی دادگاه صادر کننده حکم تمکین قرار گرفته و عدم تهیه منزل مناسب در تایید ادعای زوج بر عدم تمایل زوج به ادامه زندگی مشترک بوده و اخذ حکم تمکین صرفاً به جهت عدم پرداخت نفقه می باشد.

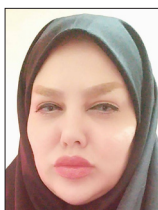
خامساً اینکه ۱- نظریه داوری برعدم سازش است. ۲- جدایی جسمانی زوجین از سال ۹۷ در تایید نظریه داوری است. ۳- زوج حاضر شده به لحاظ عسر و حرج ایجاد شده نیمی از مهریه خود را در قبال طلاق بذل نماید؛ لذا باتوجه به مراتب ذکر شده مستنداً به بند ۵ ماده ۳۷۱ و بند الف ماده ۴۰۱ قانون آیین دادرسی مدنی دادنامه فرجام خواسته را نقض و پرونده را جهت رسیدگی مجدد به دادگاه صادر کننده رای منقوض ارجاع می نماید.

یادداشت حقوقی

فروش آب به جای شیر خوراکی

در صورتی که موجب بیماری مصرف کننده یا آسیبی گردد که معالجه آن کمتر از یک ماه باشد مجازات مرتکب شش ماه تا دو سال حبس خواهد بود و هرگاه مدت معالجه بیشتر از یک ماه باشد مجازات مرتکب یک سال تا سه سال حبس است

توضیحا اینکه عمل مذکور علاوه بر مجازات یاد شده به اتهام تقلب در فروش در سازمان تعزیرات حکومتی قابل پیگیری خواهد بود.

زهرا رستمی
عضو مرکز وکلای
قوه قضائیه

سوال :

مخلوط کردن آب با شیر و فروش آن به مردم چه مجازاتی دارد ؟

جواب :

برابر قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب ۱۳۴۶ با اصلاحات بعدی، «مخلوط کردن مواد خارجی به جنس به منظور سوء استفاده»، جرم محسوب شده و

دانستنی های حقوقی

دادگاه آنلاین چیست؟

راهنمای شرکت در دادگاه برخط

قسمت سوم

در صورتی که شخص (داخل کشور یا خارج از کشور)، گزینه «شرکت در جلسه رسیدگی به شکل ویدئوکنفرانس/آنلاین/مجازی» را انتخاب کند با ورود به صفحه ای جدید، با پرداخت هزینه برگزاری جلسه به صورت آنلاین، می تواند در زمان تعیین شده در دادگاه به صورت آنلاین حاضر شود.

ب) نحوه شرکت در دادگاه های برخط

جلسه دادگاه علنی با اعلام رضایت طرفین مبنی بر برگزاری دادگاه به صورت برخط و صلاح دید مقام قضایی به صورت برخط برگزار می شود. این جلسه برای افرادی که کد ورود به سامانه برخط را دارند، قابل مشاهده است.

علاقه مندان می توانند از طریق اطلاعیه های منتشر شده در صفحات مجازی مدیریت رسانه و روابط عمومی و یا از طریق ورود به درگاه خدمات الکترونیک قضایی به آدرس <https://eadl.ir> و انتخاب بخش دادگاه های برخط استان موردنظر خود را انتخاب کنند و در سالن های مجازی برگزاری دادگاه های برخط استان موردنظر خود حضور پیدا کنند.

برگزاری تمامی دادگاه های علنی برخط دادگستری استان تهران از طریق تارنمای رسمی دادگستری به نشانی <https://dadgoftari-th.eadl.ir> اطلاع رسانی می شود.

دادگاه ها علنی و برخط تهران در فضای اسکای روم درگاه قوه قضاییه و از طریق نشانی الکترونیک <https://www.skyroom.online/ch/mahtateh-theran.09> نیز قابل پخش است و ۳ هزار اتاق در این درگاه برای مخاطبان در نظر گرفته شده است.

به جهت استقبال زیاد مردم از دادگاه های برخط، این دادگاه ها از طریق آپارات نیز قابل تماشاست تا عموم مردم بتوانند از آن استفاده کنند. برای شرکت در دادگاه آنلاین که در اسکای روم برگزار می شود، شرکت کنندگان باید از مرورگر کروم استفاده کنند. در صورت شرکت در جلسه دادگاه آنلاین از طریق تلفن همراه، باید سیستم عامل تلفن همراه بالاتر از اندروید ۷ باشد و در صورت ورود به جلسه با سیستم کامپیوتر، لپ تاپ یا سایر سیستم های مشابه باید از مرورگر کروم نسخه بالاتر از ۶۰ استفاده کنند.

ادامه در شماره بعد

یادداشت حقوقی

نگاه کردن از پشت بام به داخل منزل همسایه قابل مجازات است

آتنا انوری
وکیل پایه یک دادگستری

برابر آیین نامه امور خلافی مصوب ۱۳۲۴ که تاکنون نسخ نشده است نگاه کردن از پشت بام یا بالکن و یا سرک کشیدن بصورت مستمر به منزل دیگری مشمول بند ۱۷ ماده ۳ آیین نامه مزبور بوده و کسانی که از روی بام و دیوار و امثال آنها به خانه دیگری عمداً سرکشی و نگاه کنند... در مرجع ذیصلاح تحت تعقیب قرار خواهند گرفت.

اخلال در نظم دادگاه از طرف متهم یا سایر اشخاص، موجب غیر علنی شدن محاکمه نمی شود، بلکه باید به گونه مقتضی نظم برقرار شود. رئیس دادگاه می تواند دستور اخراج کسانی را که باعث اخلال در نظم دادگاه می شوند، صادر کند، مگر اینکه اخلال کننده از اصحاب دعوی باشد که در این صورت رئیس دادگاه دستور حبس او را از یک تا پنج روز صادر می کند. این دستور پس از جلسه رسیدگی، فوری اجراء می شود. اگر اخلال کننده از وکلای اصحاب دعوی باشد، دادگاه به وی در خصوص رعایت نظم دادگاه تذکر می دهد و در صورت عدم تاثیر، وی را اخراج و به دادرسی انتظامی و کلا معرفی می کند. چنانچه اعمال ارتكابی، واجد وصف کیفری باشد، اجرای مفاد این ماده، مانع از اعمال مجازات قانونی نیست. دادگاه پیش از شروع به رسیدگی، مفاد این ماده را به اشخاصی که در جلسه دادگاه حضور دارند، تذکر می دهد.

تاثیر اقدامات مردمی

در جلوگیری از تخلفات زیست محیطی

طبق اصل ۱۵۶ قانون اساسی یکی از تکالیف اصلی و مهم قوه قضاییه پیشگیری از وقوع جرم است که تخلفات زیست محیطی هم یکی از این جرایم است. طبق اصل ۱۵۶ قانون اساسی یکی از تکالیف اصلی و مهم قوه قضاییه پیشگیری از وقوع جرم است که تخلفات زیست محیطی هم یکی از این جرایم است. محمد صالح کاویانی جانشین دادستان عمومی و انقلاب شهرستان اتهارد به تشریح نقش و تاثیر مردم در جلوگیری از تخلفات زیست محیطی پرداخته و گفت: پیشگیری مردمی اساساً یک موضوع بر مبنای

۱ و ۲، ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ که برای افراد و سازمان های مردم نهاد در زمینه کیفری پیش بینی شده است و میبایست در لایحه شکوائیه تنظیمی ضمن ذکر مشخصات کامل شاکی (نام و نام خانوادگی، نام پدر، ...)، موضوع شکایت، تاریخ و محل و ادله وقوع جرم و... مشخصات و نشانی مشتکی عنه (آلوده کننده خانگی - صنعتی و ...) در صورت امکان درج گردد.

۳- تماس و یا مراجعه حضوری به اداره رسیدگی و پاسخگویی به شکایات مردمی مستقر در ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها و تعیین خسارات در حوزه محیط زیست.

۴- تماس و یا مراجعه حضوری به ادارات تابعه حفاظت محیط زیست شهرستان ها و اعلام موضوع شکایات زیست محیطی و یا گزارشات موثق قابل پیگیری حقوقی و قضایی.

۵- عموم مردم میتوانند به مرکز دبیرخانه کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم برای اعلام و پیگیری شکایات، ارائه پیشنهادات و گزارش های مردمی پیرامون سوء استفاده از مقام اداری، رشوه، نقض حقوق قانونی، تخریب محیط زیست و ... مراجعه نمایند.

۶- اعلام گزارش تخلفات زیست محیطی به صورت الکترونیکی در سامانه جامع محیط زیست انسانی کشور با آدرس اینترنتی Iranemp.ir در حوزه آلودگی های آب - خاک - هوا و پسماند. ۷- عقد قرارداد و کالت با احدی از وکلای قوه قضاییه که دارای اطلاعات زیست محیطی بوده جهت تنظیم لایحه شکایت و پیگیری حقوقی و قضایی.

۷- عقد قرارداد و کالت با احدی از وکلای اطلاعات زیست محیطی بوده جهت تنظیم لایحه شکایت و پیگیری حقوقی و قضایی.

۸- اعلام و پیگیری جرائم زیست محیطی براساس مفاد ماده ۲۲۷ قانون مجازات اسلامی از طریق ادارات شبکه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مستقر در مراکز استان ها و شهرستان ها در صورتیکه تهدید علیه بهداشت عمومی متصور و محرز باشد و اشخاص دیگری اعم از حقیقی و یا حقوقی از این جرم متضرر شوند. ۹- مطابق ماده ۶۴ قانون آیین دادرسی کیفری، یکی از جهات قانونی شروع به تعقیب، اعلام جرم توسط ضابطان دادگستری، مقامات رسمی یا اشخاص موثق و مطمئن است.

یادداشت حقوقی

نحوه تقسیم هزینه های آپارتمان

سمیه ساریخانی
وکیل پایه یک دادگستری

برابر ماده ۴ قانون تملک آپارتمانها مصوب ۱۳۴۳/۱۲/۱۶ با الحاقات و الصاقات بعدی و نیز ماده ۲۳ آیین نامه اجرائی آن قانون (اصلاحی ۱۳۹۵/۳/۱۷)، در صورتی که مالکین مجتمع ساختمانی، ترتیب دیگری برای پرداخت هزینه های مشترک پیش بینی نکرده باشند، سهم هر یک از مالکین یا استفاده کنندگان

از هزینه های مشترک، آن قسمت که ارتباط با مساحت زیر بنای قسمت اختصاصی دارد مانند آب، گاز و تیل و آسفالت پشت بام و غیره، متناسب با میزان مساحت هریک از آنها تعیین می شود، ولی هزینه هایی که به دلیل عدم ارتباط با مساحت زیر بنا نباشد به نحو مساوی تقسیم می گردد.

یادداشت حقوقی

ظهنویسی نسبت به چک الکترونیکی

سیدعلی حسینی شیدا
وکیل پایه یک دادگستری

سوال: آیا ظهنویسی نسبت به چک الکترونیکی امکان پذیر است یا خیر؟

پاسخ: برابر تبصره یک ماده ۲۱ مکرر قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷، دو سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، صدور و پشت نویسی چک در وجه حامل ممنوع است و ثبت انتقال

در سامانه صیاد جایگزین پشت نویسی چک در وجه شخص معین خواهد شد. در نتیجه پس از اجرای مقررات مزبور صرفاً پشت نویسی که به طریق مقرر در این قانون انجام شود، معتبر است بنابراین با فرا رسیدن مهلت مزبور امکان ظهنویسی چک الکترونیکی در سامانه صیاد وجود دارد.

یادداشت حقوقی

تکلیف قضات به درج نام خود در ذیل تصمیمات کمیسیون های شبه قضایی

مهدیه رعیتی
حقوقدان

سوال: آیا قضات هیات های شبه قضایی تکلیفی به درج نام و نام خانوادگی در زیر صورتجلسات و تصمیمات کمیسیون های نظیر کمیسیون ماده ۹۹ یا ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها دارند یا خیر؟

با توجه به اطلاق ماده یک قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰ که نظارت بر نحوه عملکرد و رفتار قضات و رسیدگی به تخلفات انتظامی و صلاحیت قضایی آن ها را مشمول مواد این قانون دانسته است و همچنین ماده ۲ آیین نامه اجرایی این قانون مصوب ۹۲ ریاست محترم قوه قضاییه که دارای حکمی مشابه است و نیز عموم ماده ۲ قانون و تصریح به شمول قانون بر تمامی قضاتی که به حکم رئیس قوه قضاییه به سمت قضایی منصوب می شوند (و ماده ۳ آیین نامه اجرایی قانون) و همچنین با توجه به حکم مقرر در بند ۶ ماده ۱۴ قانون که از جمله عدم حضور در جلسات هیأت ها و کمیسیون هایی که قاضی موظف به شرکت در آن است را در زمره تخلفات انتظامی دارای مجازات انتظامی درجه یک تا چهار دانسته است، در فرض سؤال، عدم ذکر مشخصات قاضی شرکت کننده در هیأت ها و مراجع شبه قضایی از مصادیق بند یک ماده ۱۴ قانون بوده و تخلف انتظامی محسوب می شود.

یادداشت حقوقی

خرید کالا و عدم پرداخت وجه آن سرقت است

محمد رضا صدیقی
حقوقدان

سوال: فردی مقداری میوه خریداری می کند فروشنده نیز قبل از دریافت ثمن به درخواست وی میوه ها را در صندوق عقب خودروی او می گذارد و آن فرد به بهانه آوردن پول از داخل خودرو سوار خودرو می شود و به اصطلاح گاز ماشین را می گیرد و متواری می شود و آن فرد

مجدداً ضمن ورود به پمپ بنزین پس از پر کردن باک بنزین با اذن متصدی پمپ بنزین به بهانه آوردن کارت بانکی از داشبورد ماشین سوار ماشین شده و بدون پرداخت پول عامدانه از جایگاه متواری می شود. حال اعلام گردد شخص فوق مرتکب چه جرمی شده است؟

پاسخ: هرگاه خارج کردن مال از حیطه تصرف مالک با جلب رضایت وی از طریق متقلبانه باشد، عمل مرتکب کلاهبرداری است؛ ولی اگر خارج کردن مال از حیطه تصرف مالک بدون جلب رضایت مالک و از طریق ربودن مال وی باشد، مرتکب سرقت شده است. بنابراین تمام موارد مذکور مشمول عنوان سرقت است ضمناً خارج کردن مال از تصرف مالک بدون رضایت وی اعم از آن است که با توسل به زور باشد یا با استفاده از ترفندی مانند ترفندهای مذکور.

درخواست طلاق به خاطر یک تصادف

شوهرش در حالی که گریه می‌کرد گفت: آنقدر مرا عذاب نده این چه حرفی است من هم به اندازه تو ناراحت و عذابم او بچه من هم بود.

مرجان گفت: اگر عذابم بودی الان اینجا نبودم من

وقتی گفتم طلاق می‌خواهم من را درک نکردی می‌توانستی حداقل به من دل‌داری بدهی آرامش بدهی این مصیبت بزرگی است چون من دیگر نمی‌توانم بچه‌دار شوم و تو باعثش بودی.

قاضی گفت: دخترم من تو را درک می‌کنم می‌دانم حادثه‌ای دلخراش رخ داده اما طلاق راه‌حل مناسبی نیست و من می‌خواهم خواهش کنم بیشتر فکر کنی حیف این زندگی عاشقانه است که خراب بشود نباید سریع و احساسی تصمیم بگیری.

بعد از صحبت‌های قاضی مرجان از جای خودش بلند شد و بدون هیچ حرفی اتاق را ترک کرد و قاضی رو به شوهرش کرد و گفت کمی بیشتر مراقب همسرت باش پسر من او الان به تو بیشتر از قبل نیاز دارد اوضاع که بهتر شد حتماً مرا در جریان حال همسرت بگذار. مرد جوان تشکر کرد و به دنبال همسرش از اتاق بیرون رفت.

زن جوان که پس از ۶ سال زندگی مشترک با درمان و نذر و نیاز باردار شده بود وقتی در یک سانحه رانندگی فرزندش سقط شد برای طلاق به دادگاه خانواده رفت.

زوج جوان وقتی وارد شعبه دادگاه شدند قاضی نگاهی به پرونده آنها کرد و سپس رو به زن جوان که درخواست طلاق داده بود کرد و گفت: دخترم شما هنوز سنی ندارید که پا به دادگاه خانواده گذاشته‌اید و می‌خواهید جدا شوید.

زن جوان که بغض داشت سرش را پایین انداخت و سکوت کرد قاضی گفت: خب حالا ماجرا را برایم تعریف کن ببینم به چه دلیلی درخواست طلاق دادی؟

دختر که داشت ناخن‌هایش را می‌جوید گفت: این مرد زندگی مرا نابود کرده است ببینید به چه روزی افتاده‌ام که از شدت اضطراب ناخن‌هایم را می‌جوم.

شوهرش با دیدن این صحنه گفت: آقای قاضی من عاشق همسر هستم از روز اولی که مرجان را دیدم عاشقش شدم ما دانشجوی رشته ادبیات فارسی بودیم و هر دو عاشق شعر و شاعری ما با شعرهای استاد شهریار عاشقی کردیم.

قاضی لبخندی زد و گفت: پس شروع عاشقانه‌ای داشته‌اید. مرد جوان گفت: بله بسیار عاشقانه ما ۴ سال دوران دانشجویی با هم دوست بودیم و همه می‌دانستند من چقدر عاشقم. الان هم نزدیک به ۶ سال هست که باهم زندگی مشترک داریم خوشبخت بودیم تنها حسرت‌مان بچه‌دار شدن بود که بعد از کلی دوا و درمان و نذر و نیاز بالاخره خدا به ما یک فرزند داد اما در یک سانحه رانندگی بچه سقط شد.

در این لحظه مرجان از جای خودش بلند شد و گفت حادثه نبود سانحه نبود تو بچه‌ام را کشتی تو که رانندگی بلد نبودی تو به عمد سبقت گرفتی و باعث تصادف شدی تو قاتل بچه منی!!

چند دقیقه‌ای سکوت همه جا را فرا گرفت مرد سرش را پایین انداخته بود که ناگهان مرجان با همان صدای پر از بغض گفت: آقای قاضی من واقعا شوهرم را دوست داشتم اما الان دیگر ندارم به‌خاطر اینکه می‌توانست با درست رانندگی کردن مانع این اتفاق بشود.

او می‌دانست ما بعد از ۶ سال با بدبختی و سختی بچه‌دار شده بودیم باید مراقبت می‌کرد. اگر سرعت نمی‌رفت اگر سبقت بی‌جا نگرفته بود الان بچه‌ام زنده بود.

کارشناس حقوقی

امیرحسین صفدری: متأسفانه حادثه‌ای که برای این زوج جوان رخ داده سبب شده آنها دچار یک شوک عاطفی عمیق شوند و اینکه مرجان احساس می‌کند باعث این اتفاق شوهرش بوده فقط به‌خاطر این است که او به آن بچه وابسته بوده که البته کاملاً امری طبیعی است چرا که او یک مادر است شوهرش هم باید این حال همسرش را درک کند چرا که او آسیب روحی دیده و باید با گفت‌وگو و محبت دوباره احساس عشق را بین خودشان بازسازی کنند تا آن حادثه را در کنار هم کم کم فراموش کنند.

اما همسرش به جای محبت و جبران گذشته با او همراه شده و به دادگاه آمده تا جدا شوند و این موضوع بیشتر زن جوان را حساس کرده به حدی که احساس می‌کند دیگر او را دوست ندارد و باید زندگی‌اش را جدا کند درحالی که شوهرش می‌تواند با دل‌گرمی و صبر و حوصله او را به زندگی برگرداند. / ایران

یادداشت حقوقی

ایجاد سرویس بهداشتی و انباری به اندازه متعارف در زمین مزروعی مجاز است

سوال:

چنانچه فردی در ملک خود که کاربری آن باغ است، سرویس بهداشتی و انباری به اندازه متعارف جهت نگهداری وسایل و ابزار و ملزومات باغبانی و همچنین استخر آب جهت ذخیره آب کشاورزی و آبیاری درختان از طریق لوله‌کشی به شیوه قطره‌ای احداث کند، با توجه به این‌که هدف مالک در راستای استفاده بهینه از ملک است، آیا این اقدام وی تغییر کاربری محسوب می‌شود؟

نگار کمال
وکیل پایه یک دادگستری

جواب:

برابر تبصره ۴ الحاقی به ماده ۱ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مصوب ۱۳۷۴ با اصلاحات بعدی و نیز ماده ۱۴ آیین‌نامه اجرایی این قانون، فعالیت‌هایی که در جهت بهینه کردن تولیدات بخش کشاورزی باشد تغییر کاربری محسوب نمی‌شود؛ بنابراین انجام اقداماتی که حسب مورد لازمه و مکمل زیرساخت‌ها و تأسیسات مورد نیاز تولیدات کشاورزی است، نیازی به اخذ مجوز تغییر کاربری ندارد.

یادداشت حقوقی

قطع درخت خودرو

سوال:

آیا قطع درخت خود روی جنگلی در اراضی زراعی (مستثنیات)، توسط صاحب زمین زراعی مجاز است یا خیر؟

هادی دهقان
حقوقدان

پاسخ:

برابر قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور، گونه‌های خاصی از درختان در سراسر کشور است که جزء ذخایر جنگلی محسوب و قطع آن‌ها ممنوع می‌باشد. و برابر قانون مذکور وزارت جهاد کشاورزی موظف است مناطق استقرار گونه‌های یادشده را مشخص و حفاظت کرده و متخلفین را به مراجع قضایی معرفی کند؛ بنابراین چنانچه وزارت جهاد کشاورزی، منطقه‌ای را محل استقرار این گونه‌ها معرفی کند، قطع درختان در این منطقه ولو این‌که در اراضی زراعی که جزو مستثنیات منابع ملی باشد، بدون مجوز وزارت جهاد کشاورزی ممنوع و با متخلف برابر مقررات برخورد خواهد شد.

یادداشت حقوقی

اموال سازمان تاکسیرانی قابل توقیف است

و جاهت قانونی دارد و آیا می‌توان محکوم به را از شهرداری که مدعی شده این سازمان زیر مجموعه آن نمی‌باشد اخذ نمود.

پاسخ:

برابر قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری‌ها، تنها در مورد شهرداری‌ها قابل اعمال است و تسری مقررات آن به مؤسسات وابسته شهرداری و جاهت قانونی ندارد. بنابراین باید از اموال شرکت تاکسیرانی استیفاء شود نه شهرداری، زیرا شرکت یاد شده شخصیت حقوقی مستقل از شهرداری دارد و دیون آن به عهده خود شرکت است نه شهرداری، هرچند که این شرکت متعلق به شهرداری باشد.

وحید استدی
حقوقدان

سوال:

سازمان تاکسیرانی به موجب حکم قطعی دادگاه محکوم می‌گردد، در زمان اجرای حکم شهرداری طی لایحه ای اعلام داشته بواسطه آنکه سازمان مذکور زیر مجموعه شهرداری می‌باشد لذا در راستای قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداریها مصوب ۱۳۶۱، تقاضای جلوگیری از توقیف اموال را نموده و بواسطه این موضوع ۱۸ ماه به

سازمان مذکور فرصت اخذ نموده است حال آیا سازمان فوق زیر مجموعه شهرداری می‌باشد و اگر نمی‌باشد چه اقدامی می‌توان علیه شهرداری به علت این موضوع انجام داد و در صورتیکه زیر مجموعه می‌باشد آیا اخذ خسارت تاخیر ۱۸ ماه از محکوم علیه سازمان تاکسیرانی